

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mester Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Krusslák Katalin jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. december 16. napján meghozott, 10.P.26.055/2007/38. számú ítélete ellen, a alperes részéről 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintra és annak az elsőfokú bíróság által megállapított késedelmi kamataira leszallítja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 500.000 (ötszázezer) forint után 2005. május 16. napjától 2005. december 9. napjáig, 2.000.000 (kétmillió) forint után 2005. május 16. napjától 2007. február 12. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Az alperes által térítendő kereseti illetéket 95.000 (kilencvenötezer) forintra, az állam által előlegezett költséget 14.000 (tizennégyezer) forintra leszallítja, míg az állam terhén maradó illetéket 805.000 (nyolcszázötezer) forintra, az állam által előlegezett költséget 121.501 (százhuszonegyezer-ötszázegy) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla úgy rendelkezik, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak 90.000 (kilencvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a fennmaradó 90.000 (kilencvenezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. május 16-án motorkerékpár utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A baleset úgy következett be, hogy a motorkerékpár vezetője nem adta meg az elsőbbséget egy személygépkocsinak, és a két jármű összeütközött. A baleset bekövetkezésének időpontjában a felperes nem viselt bukósisakot. A motorkerékpár üzemeltetője az alperessel kötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződést, ami a baleset bekövetkezésekor is hatályos volt. A felperes a balesetben a felső és az alsó állcsont törését, a bal combcsont törését szenvedte el, és több fogát is elvesztette. A felperes töréseit műtétrel, lemezek, csavarok és szegek beültetésével rögzítették. A fogait fogsorpótló híddal pótolták. A felperesnél a combcsonttörés következményeként izomsorvadást és ülőidegműködési zavart észleltek, emiatt a felperes combcsonttörésének gyógyulása elhúzódott, és a felperest ingeráram kezelésben részesítették. A felperes combcsonttörése maradvánnyal gyógyult, a bal lába 2 cm-rel rövidebb lett és enyhén kifelé fordul. Az állcsont törése következtében a felperes szájnyitási képessége korlátozottá vált. Mindezek a következmények a felperesnél maradandó testi fogyatékosságot, 30 % mértékű szervezeti egészségkárosodást és ugyanilyen mértékű munkaképesség-csökkenést idéztek elő. A felperes állapota végleges, abban javulás nem várható. Az alperes 2005. december 9-én 500.000 forintot, 2007. február 12-én 2.000.000 forintot megfizetett a felperesnek.

A felperes a baleset miatt keletkezett kárainak a megtérítése iránt terjesztett elő keresetet. 17.500.000 forintra és annak törvényes mértékű késedelmi kamataira nem vagyoni kártérítésként, 1.563.648 forintra és annak törvényes mértékű késedelmi kamataira keresetvesztés jogcímén tartott igényt. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest havonta 30.900 forint jövedelempótló járadéknak és a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére is. A felperes elismerte, hogy a baleset bekövetkezésekor nem viselt bukósisakot, és ezzel 20 % arányban felróható módon közrehatott kárainak a bekövetkezésében.

Az alperes az ellenkérelmében a helytállási és teljesítési kötelezettségének a fennállását nem vitatta. A védekezésében kifejtett álláspontja szerint a felperes 30 % arányban járult hozzá felróható módon kárainak bekövetkezéséhez. Vitatta a felperes nem vagyoni kárainak mértékét, valamint a követelt nem vagyoni kártérítés és keresetvesztés összegét.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 3.428.171 forint tőkét, ebből 3.000.000 forint után 2005. május 16. napjától, 428.171 forint után 2008. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá 2011. január 1. napjától havonta 5.600 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 300.000 forint perköltséget, és rendelkezett a le nem rótt kereseti illeték, valamint az állam által

előlegezett költség viseléséről is. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a perben beszerzett orvosszakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy a felperes egészségkárosodásának nagyobb részét a bal láb mozgáskorlátozottsága idézi elő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez a sérülés nem hozható okozati összefüggésbe azzal, hogy a felperes nem viselt bukósisakot a baleset időpontjában. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ptk. 345. § (2) bekezdésének alkalmazásával a felperes közrehatásának mértékét a károk bekövetkezésében 20 %-ban határozta meg. A beszerzett orvosszakértői vélemény és a kihallgatott tanúk vallomása alapján tényként állapította meg, hogy a baleset a felperes életét hátrányosan változtatta meg. A felperes a testi fogyatékossága miatt a gyermekeiről nem tud a balesetet megelőző módon gondoskodni, párkapcsolata megszakadt, betétes cipőt kell viselnie, enyhén sántít, fáradékonnyá vált. A felperes korábbi vidám személyisége is hátrányosan változott meg. A felperesnek a baleseti sérülések maradandó testi fogyatékosságot, 30 % mértékű egészségkárosodást, ugyanilyen mértékű munkaképesség-csökkenést okoztak. Emiatt a felperes a munkáját csak ereje megfeszítésével képes elvégezni. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a testi fogyatékossága hátráltatja a felperest a szabadidős tevékenységeiben, és korlátozza a felperes munkavállalási lehetőségeit, valamint munkavégzését. Az elsőfokú bíróság mindezekből a körülményekből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a felperesnek nem vagyoni kára keletkezett. A nem vagyoni kár összegének a megállapításánál értékelte a felperes felróható közreható magatartását kárainak bekövetkezésében. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes nem vagyoni kárai 5.500.000 forint nem vagyoni kártérítéssel küszöbölhetők ki. Az alperes teljesítésének elszámolásával 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló igazolások és egyéb okiratok alapján a felperes keresetveszteségének összegét a társadalombiztosítási juttatások figyelembevételével 428.171 forintban, a felperest megillető jövedelempótló járadék havi összegét 5.600 forintban állapította meg.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, a keresetveszteség összegének 374.650 forintra, a felperest megillető havi járadék összegének 4.900 forintra történő leszállítása, valamint a nem vagyoni kártérítés iránti kereset teljes elutasítása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elismerte, hogy a peren kívül teljesített 500.000 forint után 2005. május 16-tól 2005. december 9-ig, 2.000.000 forint után 2005. május 16-tól 2007. február 12-ig köteles törvényes mértékű késedelmi kamatot fizetni. Az alperes a leszállított marasztaláshoz igazodóan kérte megváltoztatni az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség és a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseit. Az alperes a fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, ami szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának nagyobb hányadát a végtagmozgás korlátozottsága okozza. Az alperesi álláspont szerint az egészségkárosodáshoz a felperes végtagsérülése és állcsont törései azonos mértékben járulnak hozzá. Ez a körülmény a felperes terhére 30 % mértékű közrehatás figyelembevételét teszi indokolttá. Az alperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét az igény elbírálásakor és nem a

baleset bekövetkezésekor irányadó értékviszonyok alapján határozta meg, és az így megállapított összeg után a baleset időpontjától még késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte az alperest. Kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított összege eltúlzott. Az alperes okfejtése szerint a kár bekövetkezésekor irányadó értékviszonyok alapján a felperes nem vagyoni kárai 2.500.000 forint kártérítéssel egyenlíthetők ki, amit az alperes teljesített. Elismerte azt, hogy törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére köteles az önként teljesített összegek után, a baleset bekövetkezésének az időpontjától a teljesítésig terjedő időszakra.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését, továbbá 374.650 forint jövedelemveszteség és havonta 4.900 forint járadék tekintetében az ítélet marasztaló rendelkezéseit. Ezek az ítéleti rendelkezések fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedtek. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezések vonatkozásában vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból, hogy a felperes perrel érvényesített kárait a motorkerékpár és az azzal összeütköző gépkocsi vezetőjének fokozott veszéllyel járó tevékenysége okozta.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A peres felek egyező előadása alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt a tényt, hogy a felperes a baleset bekövetkezésekor nem viselt bukósisakot.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 48. § (7) bekezdése kimondja, hogy a zárt utastérrel (vezetőtérrel) nem rendelkező motorkerékpárral és segédmotoros kerékpárral csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a vezető és az utas becsatolt motorkerékpár bukósisakot visel.

A felperes azzal, hogy a motorkerékpár utasaként nem viselt bukósisakot, megsértette ezt a jogszabályi rendelkezést, és nem az adott helyzetben általában elvárható módon járt el. A perben beszerzett orvosi szakvélemény megállapításaiból az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes fejsérülései nem következtek volna be, illetve fejsérülései lényegesen enyhébbek lettek volna, ha a felperes bukósisakot visel. Mindebből az elsőfokú bíróság helyes

jogi következtetést vont le arra vonatkozóan, hogy a felperes felróhatóan közrehatott kárainak a bekövetkezésében.

A Ptk. 345. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

Ebből a törvényi rendelkezésből okszerűen az következik, hogy a károsult nem tarthat igényt azoknak a kárainak a megtérítésére, amik nem következtek volna be akkor, ha úgy jár el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a kárért felelős személy pedig nem kötelezhető azoknak a károknak a viselésére, amelyek keletkezése a károsult felróható magatartására vezethető vissza.

A felperes fejsérülései nem következtek volna be akkor, ha a felperes az adott helyzetben általában elvárható módon jár el, és bukósisakot visel. A felperes fejsérülései a felperes felróható magatartására vezethetők vissza, ezért az alperes nem kötelezhető a fejsérülés miatt keletkezett károk megtérítésére, azokat a felperes maga köteles viselni.

Ennek okszerű következménye az, hogy az alperes csak azoknak a vagyoni és nem vagyoni károknak a megtérítésére köteles, amelyek a felperes combcsonttörésével okozati összefüggésben keletkeztek.

A felperes a balesetet megelőzően gépkocsivezetőként dolgozott, és a felgyógyulása óta ugyanebben a munkakörben dolgozik. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes munkaképesség csökkenésének és keresetveszteségének az oka a combcsonttörésre vezethető vissza, míg a felperes fejsérülései, valamint a felperes munkaképesség csökkenése és keresetvesztesége között nem áll fenn ok-okozati összefüggés. Ennek következtében az alperest a keresetveszteség vonatkozásában teljes kártérítési felelősség terheli, ezért az ítéltábla nem látott lehetőséget sem a keresetveszteség jogcímén megítélt összeg, sem a jövedelempótló járadék mérséklésére.

A korábban ismertetett indokok miatt az alperes a felperesnek azokat a nem vagyoni kárait köteles megtéríteni, amelyek bekövetkezésének az oka a felperes combcsonttörésére vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság helyesen, és az érdemi döntéshez szükséges terjedelemben tárta fel azokat a tényeket, amelyek a felperest ért nem vagyoni hátrányok megállapításához szükségesek. Ezekből a tényekből az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetést vont le a felperes combcsonttöréssel okozati összefüggésben álló nem vagyoni kárainak a bekövetkezésére, a károk jellegére és mértékére vonatkozóan.

A Pp. 206. § (3) bekezdése értelmében a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha az szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem

állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint a felperest a combcsonttörése következtében ért nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésére - a hátrányok jellegére, súlyosságára és tartósságára, valamint a baleset bekövetkezésekor irányadó ár- és értékviszonyokra figyelemmel - 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés alkalmas és szükséges. Ezért az ítéltábla a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét az alperes által önként teljesített 2.500.000 forint elszámolásával 1.500.000 forintra, és annak a baleset bekövetkezésétől számított törvényes mértékű késedelmi kamataira leszállította.

Az ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdésének, az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésének, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésének, 13. § (2) bekezdésének és 14. §-ának az alkalmazásával a felek pernyertességének-pervesztességének arányában módosította a peres felek által térítendő kereseti illeték és állam által előlegezett költség összegét.

Az alperes elismerte, hogy az önként teljesített 500.000 forint után 2005. május 16-tól 2005. december 9-ig, 2.000.000 forint után pedig 2005. május 16-tól 2007. február 12-ig köteles törvényes mértékű késedelmi kamatot fizetni a felperesnek. Az alperes elismerésére tekintettel az ítéltábla ennek a kamatnak a megfizetésére is kötelezte az alperest.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett úgy, hogy a felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. szeptember 23.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró